

Հայաստանում է թուրքախոս Բուրայեյի նոր դեպիանը

Եբեելով, որ Բուրայեյը չափազանց մեծ կարևորություն է տալիս թուրքախոսի հետ հարաբերություններին, թուրքախոս Բուրայեյի նորաձեռնակ դեպիանը Գաբրիել Լեյին անդադրեցրեց «Չափան» թերթի թղթակցին հայտնել է, որ Բուրայեյը հնարավոր ամեն բան արել է խափանելու Հայոց ցեղասպանության բանաձևի անցկացումը Մ. Լախանգների Կոնգրեսում: Բայց Բարոզչությունն էլ սահմաններ ունի», ավելացրել է նա, Եբեելով, որ բանաձևի ընդունումը Մ. Լախանգների ներքին փոփոխականության արդյունք է: Այս մասին է տեղեկացնում Անկարայից EJP գործակալությունը, հիշեցնելով, որ Գաբրիել Լե-

յին եկել է թուրքախոս 1948-ին: Ընթացիկ Բուրայեյը է գաղթել, երբ Լեյին 4 արեւելյան է եղել: Հիմա էլ նա Իզմիրում է Մասնուլում ունի մոտ ազգակցներ և ընկերներ: Լեյինը հայտնել է, որ ճիշտ չէ մեղադրել Մ. Լախանգներին հրեական փարոզական աշխատանքները, եւ որ ինքը չի կարծում, թե բանաձևի ընդունումը կարող է վնասել Բուրայեյի եւ թուրքախոսի հարաբերություններին: Նա նույնիսկ գոհունակություն է հայտնել իր երկրի եւ թուրքախոսի միջեւ հարաբերություններում թուրքախոսի գրաված դիրքի համար:

< 0.

Չորակոչային բժշկական հանձնաժողովները թերի են աշխատում

Բանասկում են հայտնվում ֆիզիկական արասներով զորակոչիկներ

Այս օրվա զարմանալի զորակոչի կազմակերպման ընթացքում ուսումնասիրելով՝ գլխավոր դասախոսությունը դարձել է, որ նախագորակոչիկների եւ զորակոչիկների կցագրման եւ հաշվարկման գործընթացում, ինչպես նաեւ բժշկական հանձնաժողովների աշխատանքում բազմաթիվ բացթողումներ կան: «Բուժաստատությունների աշխատանքի ուսումնասիրմամբ ի հայտ են եկել խախտումներ, դեմքեր, երբ ակնհայտ ֆիզիկական արաս ունեցող զորակոչիկները միտքով են ճանաչվել զինծառայության համար», ասաց գլխավոր դասախոսության մամուլի ֆարսուղար Սոնա Տոուզյանը: Չորակոչային բժշկական հանձնաժողովների աշխատանքում բացթողումներ են նկատվել: Մասնավորապես հայտնաբերվել են դեմքեր, երբ զորակոչիկների առողջական վիճակի վերաբերյալ բժշկական եզրակացությունները եւ դրանց հիման վրա կազմված որոշումները չեն համապատասխանել կոնկրետ անձի առողջական իրական վիճակին: Որոշ դեմքերում բուժքննում անցած եւ սեփական առողջական վիճակի մասին «փայլում» եզրակա-

ցություն ստացած զորակոչիկների բանակ գնալը կանխվել է կենտրոնական հավաքակայանում, որտեղ գործող բժշկական հանձնաժողովները դարձել են, որ զորակոչի ենթակա տղաների իրական առողջական վիճակը չի համապատասխանում զորակոչվելու լայնամասերին: Կենտրոնական հավաքակայաններից միայն 376 զորակոչիկ հետ է ուղարկվել: Այսինքն՝ զարմանալի զորակոչի ժամանակ այդքան զոր-

Թուրքախոս Բուրայեյի նոր դեպիանը

Թուրքախոս ներխուժմանը՝ այո

Թուրքախոս խորհրդարանը ձայնեցրեց մեծամասնությամբ հաստատել է երկրի կառավարության առաջարկը՝ թույլ տալ զինված ուժերին ռազմական գործողություն սկսել Իրաֆի իյուսիսային ֆրոնտակ երջաններում: Նշվում է, որ խորհրդարանի այս որոշումը տեղի է ունեցել ԱՄՆ-Թուրքիա բարդ հարաբերությունների ժամանակաշրջանում, երբ Վաշինգտոնը դաժանորեն էլ ընդունել մեծամասի որոշում: Ըստերը սազնահասում են որոշե թուրքախոս

ճեռած մարտահրավեր ԱՄՆ-ին: Խորհրդարանի վեներաբլությունից հետո հայաստանում իրականացվել է եկել վարչապետ Երողանը՝ Եբեելով, որ այս որոշումը դեռ չի նշանակում, թե անմիջապես կսկսեն ռազմական գործողություններ Իրաֆի սարածում: ԱՄՆ-ի նախագահ Բուշն այս կառավարությանը հայտարարել է, որ թուրքախոսի արարից չի բխում զորքերի ուղարկումը եւ հարց լուծման լավագույն ժամանակը բանակցություններ են:

PKK-ի հարցում Սիրիան լիարժեք աջակցում է Երողանի կառավարությանը

Մինչ թուրքախոս ազգային մեծ ժողովը դոմիկակ նիստում նշանակում էր վարչապետ Երողանի կառավարությանը PKK-ի դեմ Հյուսիսային Իրաֆում ռազմական գործողությունների ծավալման արտոնություն տալու հարցը, երկրի դաշնակցական այցով Անկարա է մեկնել Սիրիայի նախագահ Բաշար Ասադը: Թուրքախոս նախագահ Արդուլախ Գյուլի հետ բանակցությունների ավարտին կազմակերպված մամուլի համասեղ ասուլիսում Սիրիայի նախագահն ասել է. «Պաշտպանում ենք ահաբեկչության եւ ահաբեկչական գործողությունների դեմ թուրքական կառավարության ընդունած բոլոր որո-

շումները: Պայքարը թուրքախոս օրինական իրավունքն է»: Նախագահ Ասադը PKK-ի ահաբեկչությունը մայրամուկուրել է Իրաֆի փողոցական զարգացումներով, որա գլխավոր մասսայական համարել այն միջազգային ուժերին, որոնք զավթել են Իրաֆը: Նախագահ Գյուլը, ընդգծելով Իրաֆի սարածային ամբողջականություն եւ միասնականության կարևորությունը, ասել է, որ թուրքախոս վճռական է PKK-ի՝ Իրաֆով մայրամուկուրված ահաբեկչության դեմ մայրաքաղաքը հարցում, եւ ավելացրել. «Իրաֆում ստեղծված իրավիճակը մեծապես հուզում է թուրքախոս եւ Սիրիային»:

< 0.

Ցեղասպանության բանաձևի ձևակերպումը՝ անորոշ

Ներկայացուցիչների լայնամասին խոսակցության ընթացքում հայտարարել է, որ դեռ թեթեւ է խորհրդակցել իր կողմնակիցների հետ. արդյո՞ք բանաձևը դեռ վերաբերում է թե՛ ոչ: Իսկ մինչ այդ, 106-րդ բանաձևին ստատու կոնգրեսականների թիվը նվազում է: Տեղեկությունների համաձայն, 21 կոնգրեսականներ՝ 14 դեմոկրատ եւ 7 հանրապետական, հրաժարվել են թիվ 106 բանաձևը ստատուելուց: Կոնգրեսի Ներկայացուցիչների լայնամասին 435 դաշնագրավորներից ներկայումս հայկական օրինագրին ստատու են 206-ը, նախկին 227-ի փոխարեն: ԱՄՆ Ներկայացուցիչների լայնամասին հայկական օրինագրի ընդունման համար անհրաժեշտ է 218 ձայն:

Հայաստանը ընդամենը 77-րդ տեղում է

Մամուլի ազատության ցուցանիշով Հայաստանը գրավում է 77-րդ տեղը աշխարհում: Այս մասին նշված է «Լրագրողներ առանց սահմանների» կազմակերպության ամենամյա զեկույցում: Վարկաբանական ցուցանիշում առաջին տեղում են զբաղեցրել Իսլանդիան, Նորվեգիան, Էստոնիան, Սլովակիան, Բելգիան, արդյունքը եզրակացվում են Կուբան, Իրանը, Թուրքմենստանը, Հյուսիսային Կորեան, Երթրեան: Արդեջանը արդյունավոր զբաղեցնում է 139-րդ, իսկ Վրաստանը՝ 66-րդ տեղը: Թուրքիան նախորդ տարվա համեմատ հեջընթաց է գրանցել եւ զբաղեցնում է 101-րդ տեղը:

Ուսյը հայկական եկեղեցում

ԱՄՆ-ի ժեթաբարոզար Կոնգրուիզա Ուսյը, որը Երջազայում է Մեծավոր Արեւելով, Բեթղեհեմում այցելել է նաեւ հայկական եկեղեցի: Հաղորդվում է, որ ժեթաբարոզարը եղել է նաեւ հունական ուղղափառ եւ կաթոլիկ սաճարներում: «Այս մեծ կրոնները, որոնք գոյակցել են այս հողի վրա, հնարավորություն են տալիս հաղթահարելու սարածայնությունները, մի կողմ դնելու թե՛ անամանը եւ հավաստի ուժը դարձնելու բուժիչ ուժ, համաձայնության ուժ», ասել է ԱՄՆ-ի ժեթաբարոզարը:

Մեֆիյանին տեղափոխեցին

Շուշիի առանձնակի գումարակի համանասար, գնդապետ ժիդայր Մեֆիյանին երկ ԱՄՆ մեկուսարանից տեղափոխել են Վարդաբենի Բեթաբարոզարական հիմնարկ: Մեֆիյանի տեղափոխման մասին հայտնի է դարձել, երբ «ժառանգություն» խմբակցության անդամ Չարուի Փոստանջյանը ցանկացել է այցելել նրան, սակայն Բեթաբարոզարական հիմնարկի սճորեն Համլեթ Խլղաթյանը տեղեկացել է, որ ժիդայր Մեֆիյանին տեղափոխում են ԱՄՆ մեկուսարանից:

Չախայանը ընդդեմ Հարությունյանի

Ինչպես հաղորդում է «Չախայան-ինֆո» Երեւանի Կենտրոն եւ Նոր-Մարտե համայնքների առաջին ասյանի դասարանում նշվել է Չախայանի հայցը ընդդեմ ՀՀ ոստիկանապետ Հայկ Հարությունյանի որոշման: Հիշեցնենք, որ ոստիկանապետի որոշմամբ նա 3 տարվա վարկել էր Հայաստանից՝ ՀՀ օտարերկրյա փողոցային իրավական վիճակի մասին» նախկին օրենքի համաձայն: Չախայանի դասադասարանները վիճարկում են այս որոշումը՝ Եբեելով, որ այդ օրենքն այլեւ չի գործում եւ չունի հեթադարձ ուժ: Դասական ճիսը Երեւանակում է:

Թուրքերը վախենում են հայկական կառավարությունից

Թուրքական «Petkim» նավթային ընկերության բաժնեատերերի ժեթաբարոզարը լայնամասին 51%-ի վաճառքի մրցույթի արդյունքները չեղյալ են հայտարարել: Հուլիսի 5-ին հայտարարված մրցույթում հաղթել էր ղազախական «TransCentralAsiya» նավթափմիական հողինը, որն առաջարկել էր 2,05 միլիարդ դոլար: Այդ ընկերության տեր է ղազախստանի փողոցային, Եվրասիայի

հրեաների համադաճության դեկավար Ալեքսանդր Մացկելիչը, որը ներկայումս վերահսկում է ղազախստանի սեյտություն 25%-ը եւ ընդգրկված է «Ֆորս» հանդեսի «Աշխարհի ամենահարուստ մարդկանց ցուցակում», «Petkim»-ի գնման հարցում Հիմնական օգնություն էր ստացել ռուսական «Տրոյկա-դիալոգ» ընկերությունից, որի սեփականատերը

ազգությամբ հայ Ռուբեն Վարդանյանն է: Այս գործարքը մեծ աղմուկ էր բարձրացրել թուրքախոսում: Թուրքական մամուլի հրադարարկումներում նշվում է, որ այս փոփոխության վրա «բավականին լուրջ ազդեցություն է ունեցել ԱՄՆ Ներկայացուցիչների լայնամասին հանձնաժողովում Հայոց ցեղասպանության վերաբերյալ 106-րդ բանաձևի ընդունումը»:

Հայտնի դարձան «Ազդարարի» 2007-ի մրցանակակիրները

Լրագրողական հանրությունը նշեց հայ մամուլի օրը

ԳՆՏՐ ԳԵՒՐԳՅԱՆ, Ժողովրդական միության կողմից Երեւանի Երջը երկրի տնտեսական արարությունը էր լրագրողական հանրությունը նշում էր հայ մամուլի օրը (սոնը հոկտեմբերի 16-ին է), որի առիթով էլ հանձնվեցին «Ազդարար» ամենամյա մրցանակները: Ժողովրդական միության նախագահ Աստղիկ Գետրոյանը հղաբարոզարը նշեց, որ արդեն չորրորդ տարին նշվող մրցանակաբաշխությունը հիմնվել է կառավարության որոշմամբ, բայց լրագրողական հանրության ջանքերով: «Ազդարարը» համարվում է հայ մամուլի հիմնավորման սկիզբը, երբ 1794-ին Հնդկաստանի Մադրաս փողոցում Հարություն Բախան Եմալոնյանը հրատարակեց առաջին հայ լրագրողականը՝ «Ազդարարը»:

Ինչպես նշվում էր միության 60-ամյա հղաբարոզարի Երջանակներում: Առաջին մրցանակը հանձնվեց «Ազգ» օրաթերթի լրագրող, թերթի մակագրության հավելվածների լայնամասին Արեւմտյա Բաղայանին՝ մակագրության թեմաներով հրադարարկումների համար: «ժողովրդի ձգել է ընտրել այն լրագրողներին, ովքեր կանգնեցնում են այսօրվա փողոցում», ընդգծեց Աստղիկ Գետրոյանը՝ լայնամասին ու ազատ խոսքի խորհրդանիշ-արձանիկը հանձնելով Արեւմտյա Բաղայանին: «Մեր կույստան նաեւ այն է, ինչի մասին գրում է Արեւմտյան», հավելեց ժողովրդի նախագահ Վարդան Արեւմտյանը: «Մրցանակը լայնամասին է, Երբ հարգելի, բայց ոչ լայնամասինը: Չեն օգտագործի լայնամասինը սոնը բարդ, որովհետեւ լայնամասինը մարդ իր ներսում է կրում. դա կամ լինում է, կամ չի լինում», մրցանակաբաշխությունից հետո ասաց Արեւմտյա Բաղայանը:

Տես էջ 3

Իրավիճակ

Երբ արժեւորվում է դրամը

Ինչպե՞ս դա տեղի ունեցավ եւ ի՞նչ տեղի կունենա առաջիկայում

Դրամի արժեւորումն ու դրամի արժեզրկումը Հայաստանում բարձրացվում են արդեն չորրորդ անգամ: Ե՛հե՛ս է, մոտ մեկ ամիս առաջ կայունացավ եւ անգամ սկսվեց հակառակ գործընթացը, երբ 1 դրամի փոխարժեքը բարձրացավ մինչեւ 342 դրամի, սակայն դրամի արժեւորումն գործընթացը վերստին վերադարձավ, կարելի է ասել, իր բնական հունին: Այս օրերին 1 դրամի փոխարժեքը սահմանվում է 332-334 դրամի սահմաններում:

Դրամի արժեւորման դասձառների վերաբերյալ վեճերը կարծես թե նույն ակտիվությամբ չեն բարձրացվում: Սակայն այսօր էլ բացակայում են այս երեւոյթի դասձառների անկախ եւ առանց ֆաղափականացման մեկնաբանությունները: Վերջին միջոցառումն այս հարցի առնչությամբ, որ կազմակերպել էր Ռազմավարական հետազոտությունների ազգային կենտրոնը, դարձյալ ֆաղափականացված էր: Իսկ կլոր սեղանի թեմայի վերնագրում «հայկական դրամի վարձագիծ» արտահայտության մեջ «վարձագիծ» բառն առանձին դրված էր չակերտներում: Այդ միջոցառման ժամանակ նույնպես փաստորեն բացակայում էին սենսացիոններն հիմնավորված գնահատականները: Պատճառական դարձաբանումներ սովորաբար չալիս է Կենտրոնական բանկը: Սակայն հասարակության մի մասի համար դրամը բարդ է եւ դժվար ընկալելի, մյուսների համար հասկանալի է, բայց՝ անընդունելի, երրորդներն ընդհանրապես չեն ցանկանում լսել դրամը, իսկ դարձաբանումները հասկացողներն ու իրատեսական գնահատողներն էլ մեծ թիվ չեն կազմում: Փորձենք անկախ սեղանակալության հիման վրա համարմանս ձեռքով մեկնաբանել այսօր բարձրացվող այս երեւոյթի իրական դասձառները:

Ինչո՞ւ արժեզրկվող հայկական դրամը հանկարծ սկսեց արժեւորվել

Հայկական դրամը՝ գործածությունը սկսելուց ի վեր, արդեն բարձրացվում էր: Դա համարվում էր երկրի տնտեսական կացությանը համարժեք վիճակ ու բոլորը դրան հարմարվել էին: Սակայն 2004-ից հակառակ գործընթաց սկսվեց առավել բարձրացվում էր առ այսօր: Սա մի տեսակ անհավասարի էր եւ անհասկանալի: Դժգոհություններ «դրամի գինը գցողներին» մասին լսվում էին ամենուր: Դրանցից օգտվելով ֆաղափական դիվիդենդներ էին հավաքում ֆաղափական որո գործիչներ:

Պատճառները, ինչպես հաճախ է նշվել, բազմաթիվ են եւ բաժանվում են երկու մասի՝ ներքին եւ արտաին: Արտաին գործընթացի գլխավորն, ամենուրեք, դրամի արժեզրկումն է անբողջ ափսոսանքով, որը հիմնականում արդյուն էր ամերիկյան մոնետար իշխանությունների (ԱՄՆ Ֆեդերալ ռեզերվի) վարած ֆաղափականության:

Ներքին դասձառներից է Հայաստանի արդեն 6-7 տարի բարձրացվող տնտեսական բարձր աճը: 2001-ի համեմատ 2005-ին երկրում ստեղծվող համախառն ներքին արդյունը (ՀՆԱ) կրկնապատկվել է՝ 1 տրիլիոն 175 մլրդ դրամից հասնելով 2 տրիլիոն 244 մլրդ դրամի: 2006-ին այդ ցուցանիշը կազմեց 2 տրիլիոն 657 մլրդ դրամ: Սա լիճճ էր ազդեց ազգային արժույթի վրա: Բնականաբար՝ այդ: Ասենք, որ ազգային արժույթի արժեւորման նույն գործընթացը 2001-2003 թվականներից անցել են Արեւելյան Եվրոպայի եւ Բալթիկ երկրները, իսկ հետագա-

յում նաեւ ԱՊՀ որո երկրներ, որտեղ տնտեսական անկումից հետո արժեւորվում էր կայուն տնտեսական աճ:

Տնտեսական աճին ուղեկցող գործոններ կարելի է համարել դրամի արժեւորումը նյութաբան մյուս դասձառները՝ ներդրումների հոսքի հասկացումն շարունակական ոլորտ, զբոսաշրջիկների թվի արագ աճը, անկախ այն բանից, թե նրանք միջազգային Հայաստանից արագադարձ են հայրենակիցներն են, թե՛ իսկադրաբան օտարերկրացի զբոսաշրջիկներ: Ամեն դրամաբանում երկիր արժեւորվում է մտնում:

Ավելի հաճախ, որոշեց ազգային դրամի արժեւորման հիմնական ներքին գործոն, նշվում են արտերկրից դեղի Հայաստան մասնավոր փոխանցումների մեծ ծավալները: Վերջին մեկ-երկու տարիներին դրամը գնվել էր արտերկրից մոտ 1 մլրդ դրամի սահմաններում: Սեզոնային գործոններին (գլոբալիզացիայի ստանդարտ ժամանակաշրջան, Նոր տարի եւ այլն) չանդրադառնալով, ֆանի որ դրամը ժամանակավոր ազդեցություն են ունենում փոխարժեքի վրա:

Դրամի արժեւորման վրա սուբյեկտիվորեն խթանող ազդեցություն է ունենում հենց ինքը՝ արժեւորումը: Սահմանված արժեւորման փոխանցումներ, մեր հայրենակիցներից շատերը, որոշեցի դրամը չարժեզրկվեն, շատում են փոխանակել դրամով: Ինչը նույնպես նյութաբան էր դրամի արժեզրկմանը: Կենտրոնական բանկը իր հերթին երկրում դրամայնացման մակարդակի նվազեցմանն ուղղված ֆաղափականություն էր ցուցնում, ինչն արդեն որոակի փոփոխություններ էր առաջադրել հոգուս դրամի: Մասնավորապես, այս տարվա 9 ամիսներին, ԿԲ սվալվեց, տնտեսության դրամայնացումն ավելացել է մոտ 39 տոկոսով, ինչի հետեւում մոտ 30 տոկոսով նվազել էր դրամայնացումը: Միաժամանակ, այդ երեւոյթը նկատելի էր բանկային ավանդներում դրամով ավանդների 88 տոկոսով, Երկրամասնությունում գնվող կապիտալ դրամի 56,5 տոկոսով եւ դրամային զանգվածի 68,3 տոկոսով ավելացման տեսքով: Եւսեմ, որ միջազգային վարկանիշային կազմակերպությունները Հայաստանին վարկանիշի ցնորհելիս հենց դրամայնացման բարձր մակարդակն էին նշել որոշեց մեր երկրի համար հիմնական բացասական գործոններից մեկը:

Ո՞վ կամ ովքե՞ր կարող են ազդել փոխարժեքի ձեւավորման վրա

Այն, որ Կենտրոնական բանկը որոակիորեն կարող է ազդել փոխարժեքի ձեւավորման վրա, առաջին անգամ ասվեց Արժույթի միջազգային հիմնադրամի (ԱՄԳ) Միջին Արեւելի եւ Կենտրոնական Ասիայի վարչության ղեկավար Յուլիան Բերենզոյի մոտ երկու տարի առաջ Երեւանում տեղի ունեցած մամուլի ասուլիսի ժամանակ: Լրագրողներին ներկայացնելով իր գեղարվեստը, նա նշեց, որ մեր փոխարժեքը «լողազուրկ-կառավարվող» է: ԱՄԳ ներկայացուցիչը միաժամանակ ընդգծեց, որ ղեկավարումը կարող է ամրագրել փոխարժեքը, բայց այդ դեպքում կհրապարակվի զգուշացումը:

Ինչպե՞ս է «կառավարում» փոխարժեքը ԿԲ-ն: Տեղիում արժեւորումը չօգտագործելու համար ասենք, որ նա դարձաբանության բանկերից դրամ կամ դրամ է ձեռք բերում՝ ըստ անհրաժեշտության բարձրացնելով կամ իջեցնելով համադասարանական տնտեսությունները: Սակայն դրամով ԿԲ-ն միայն «ուղեկցում» է գործընթացին, որոշեցի չլինի ԵՄԿ կառուցումը: Փոփոխելու դրամի արժեւորման ուղղությունը հակառակ ուղղությամբ եւ երկար

ժամանակահատվածով, նա չի կարող անգամ ցանկության դեղմում: Դա նման կլինի գեթի հոսանքին հակառակ լողալուն եւ կարող է հանգեցնել լուրջ ցնցումների:

Հայաստանում ԱՄԳ ներկայացուցիչ Նիկոլե Օմեսը իր հրատարակային ելույթներում նույնպես նշում էր, որ Կենտրոնական բանկը չի կարող իրական փոխարժեքի վրա ազդեցություն ունենալ: Նրա կարծիքով, ճիշտ է ԿԲ-ին մեղադրել դրամի արժեւորման համար, ֆանի որ նա, ընդհանրապես, դրամի արժեւորումը մեղմելու համար դրամ է գնում դրամով: Սակայն այդ գործընթացը խորացնելու դեղմում ԵՄԿ-ն ունի կազմակերպում, որն իր հերթին կրթի գնաճի:

Իսկ ուրիշ ովքե՞ր կարող են ազդել փոխարժեքի սահմանների վրա: Հայաստանի տնտեսությունն ու համադասարանաբար ֆինանսական ԵՄԿ-ն առայժմ փոքր ծավալներ ունեն եւ դրամի ամեն մի խոսքը ներհոսք կամ արտախոսք (մի ֆանի մլն դրամ) կարող է ազդել փոխարժեքի վրա: Բացի այդ, Հայաստանի ԵՄԿ-ն բարձր կենտրոնացվածություն ունի: Եթե մեծաճողներն ունեցող խոսքը օլիգարխներից մեկ-երկուսը որոշեց նույն դասին մի ֆանի մլն կապիտալ դրամ ձեռք բերել, դա անմիջապես իր ազդեցությունը կթողնի փոխարժեքի ձեւավորման վրա: Եվ վերջապես, հարկ է ավելացնել նաեւ, որ վերոնշյալ օլիգարխները, ինչպես եւ մեր բիզնեսը, մեծապես գնվում են ստեղծում: Ինչն էլ նշանակում է, որ նրանց միջոցները, գլխավորապես դրամային տեսքով, հիմնականում կանխիկ ԵՄԿ-ն առաջին մեջ են գնվում, հետագայում դրամ են Կենտրոնական բանկի տեսադասից:

Ի՞նչ կլինի առաջիկայում

Կանխատեսումներ անելն այստեղ խիստ բարդ է, ֆանի, ինչպես արդեն նշեցինք, այդ գործընթացը դրամայնացված էր բազմաթիվ գործոններով: Այդուհանդերձ, հիշեցնենք, ըստ Արժույթի միջազգային հիմնադրամի մի ֆանի ամիս առաջ արված կանխատեսման, որը կարծես թե իրականություն է դառնում, առաջիկայում ամերիկյան դրամը կարժեզրկվի 15-35 տոկոսով: Սա արտաին գործոնի վերաբերյալ: Հայաստանում դրամի արժեզրկումն ու դրամի արժեւորումը, հավանական է, կբարձրանալ զգուշացված ձեւով: Մասնավոր փոխանցումներն արտաառաջին ցուցանիշներում են մտնել Հայաստան եւ արտերկրի ավելանում: Տնտեսական աճը բարձրացվում է եւ հիմնականում շարունակվում են մտնել Հայաստան եւ արտերկրի ավելանում: Տնտեսական աճը բարձրացվում է եւ հիմնականում շարունակվում են մտնել Հայաստան եւ արտերկրի ավելանում: Տնտեսական աճը բարձրացվում է եւ հիմնականում շարունակվում են մտնել Հայաստան եւ արտերկրի ավելանում:

Այդուհանդերձ, ազգային արժույթի արժեւորումը լավ, թե՛ վատ երեւոյթ է: Չի կարելի հերել այն փաստը, որ դրամի արժեւորումն ավելի շուտ դրական, ֆան բացասական երեւոյթ է, ֆանի որ, հակառակ դեղմում, երբ դրամն արժեզրկվում է, աղիտների թիվն է ավելանում, բնակչության եկամուտներն են նվազում եւ սոցիալական կարգավիճակն է խորանում: Եթե Կենտրոնական բանկը հանկարծ որոշեց ամրագրել փոխարժեքը, դա էլ կրթի կհրապարակվի գնաճի եւ ձգնաճմանից երեւոյթների, ինչն, ի դեղմ, երկու տարի առաջ տեղի ունեցավ մեր հարեւան թուրքիայում: Սենք եւս դրամի թավալվող արժեզրկման եւ հանդիմանող աղիտացման երեւոյթին ակնհայտ ենք եղել 90-ականներին եւ, հավանաբար, չէինք ցանկանալ կրկին վերադառնալ այդ տարիները:

ԱՄՆ ԱՐՄԵՆԻՍՏԵՆ

Արժույթի փոփոխությունն այդպես էլ չդարձավ մաքուր եւ ընդօրինակելի

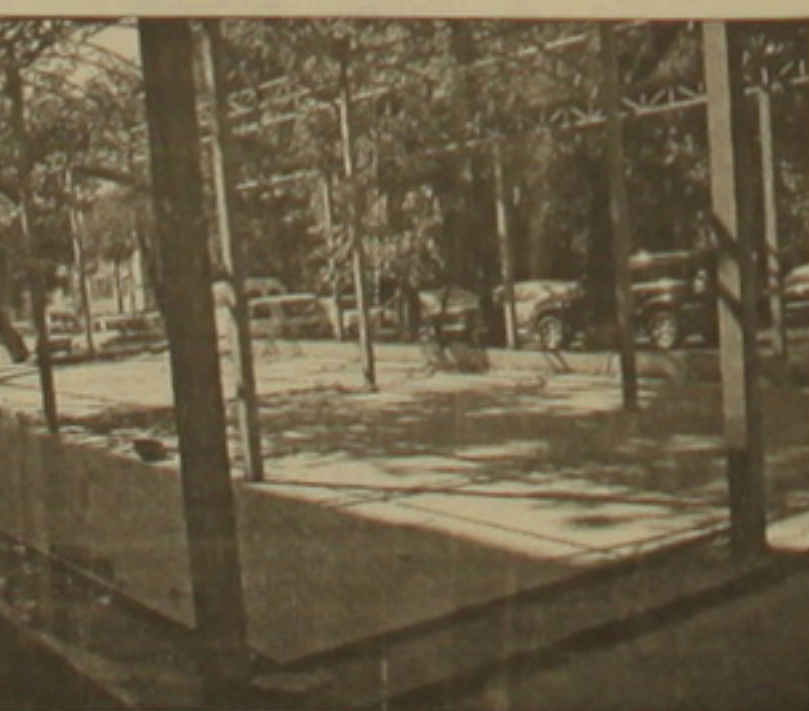
Փոխարժեքը շատագույն մասն-մուտք խանութներն ու արժարանները

Որքան էլ փոփոխվի, որ 2789-ամյա մեր մայրաքաղաքի սիր-ցը համարվում է ոչ թե՛ երեքուկի ամրոցը, այլ Արժույթի փոփո-ցը, դրանից երեւանը մաքուր ու ծաղկազարդ ֆաղափ չի դառ-նա: Եթե վաղը եւս երեքուկի ամրոցը ընդգրկվի Կենտրոն հա-մայնի կազմում, ղեկ էլ կստանալ, որ ամրոցի մուտքի եր-կայնով ձգվող փարթած կանաչը մեկ վայրկյանում կվերած-վի աղբակույտի՝ ի տես դրա հեռավոր երեւանցիների ու դրանից փախչող զբոսաշրջիկների, որոնց ներկայությունը խիստ զգալի է աճման առաջին 2 ամիսներին: Երեքուկի-երե-ւան տնտեսական փոփոխությունը երեւանյան օրերով փոխարինելու եւ երեքուկի ամրոցի տարածքից Ազատության հրապարակ տեղա-փոխելու երեւոյթը խորությամբ մտնելու դեղմում կարելի է ինքնաճանաչման խոր եզրահանգումներ անել ինչպես, ա-սենք, ճաղոցագիծներն են անում: Բայց ֆանի որ հայերս հեռու ենք ինքնաճանաչումից ու չափազանց մոտ ինքնաճանաչ-մանն ու ինքնագովազդին, ուրեմն ամեն ինչ հենց այն է, ինչ ղեկի լինել: Այս ամենի հեռ հաճախելու ԵՄԿ-ն արժեւորում էր, ֆանի որ ի տարբերություն հաճախողների, մեր գիտակցության մեջ ամուր մեխ-ված է այն միտքը, որ յուրաքանչյուր կենդանի եակի համար այս կյանքում ամենակարեւորը մաքուրությամբ ու զեղեցկությամբ ԵՄԿ-ն արժեւորում է ինքնին:

Երկու տարի առաջ Երեւանի «Կենտրոն» կանաչա-դասում փակ բաժնեհիմնական ընկերության փոխ-նորեն Արժույթի Մարտիանն ահա թե ինչ ասաց («Ազգ», 03.03. 2005). «Այս տարի Կենտրոն թաղապե-տարանը նյութաբան ունի ֆաղափ այդ կարեւորագույն փոփոխությունը դարձնելու ցուցադրական՝ կանաչադասման ու մաքուրության առումներով: Կհաջողվի՝ արդյոք Ար-ժույթի ղեկավարը մինչեւ Հանրապետության հրապար-ակ ունենալ օրինակելի փոփոխ, մեծ մասամբ կախ-ված է նաեւ սեփականատերերից, որովհետեւ նրանց գերակշիռ մասը զվանում է մաքուր իր խանութի, Ե-նույթյան տարածք, ուր մնաց թե ծաղկադասման հարցով զբաղվի: Իր ԵՄԿ-ն արժեւորում է մաքուր դասիկը կուլտուրա չունեցողից ինչպե՞ս կարելի է ավելին դասիկները»:

Երկու տարի ստատիստիկա Արժույթի փոփոխությունը ընդօրինակելի տեսնելուն, բայց, ավաղ, տեսնել նորանոր սրճարաններ ու խանութներ, այն էլ՝ ծառերն իրենց մեջ առած: Ու դժվարա-նում են բնութագրել, ինչ է սա՝ ճարտարապետական մեքի նո-րոշյա փայտակալում, թե՛ ինքնաճանաչման նոր դրեւորում: Ծառեր՝ խանութի սանիթից դուրս եկած, խանութներ՝ ծառե-սանիթներով: Ու վերջ չկա դրանց, կառուցվում են նոր սրճար-աններ հենց հիմա, այս դասին: Եվ այսպես ամեն գարուն-աճում Արժույթից դառնում է անհանելի ֆայելու, ուր մնաց թե զբոսաշրջիկներ ընդունելու համար: Գուցե ժամանակն է Կենտրոն համայնի օգնության ձեռք մեկնելու: Օրինակ, այս-պե՛ս՝ Երեւան ժամանող բոլոր զբոսաշրջիկներին հենց «Չվարթոն» օդանավակայանում նոր տեղակազիր բաժանել

Երեւանի կենտրոնական փողոցների, այգիների ու ԵՄԿ-ն այլ բաների մասին, նրանց խորհուրդը այլ լինել Կենտրոնի միակ-ծաղկաճառ Անգլիական այգում, զգուշանալ Հանրապետու-թյան հրապարակի նորաբաց ԵՄԿ-ն արժեւորումը դիտելիս, որովհե-տեւ մանկական մեքենաներով այնտեղ ԵՄԿ-ն մի ֆանի ծառ-ողիկներ դրամ են վասակում մանուկներին գայթակղելով եւ անցողիկներին հրճեցնելով: Զբոսաշրջիկներին անույթան տե-ղեկացնել, որ Կենտրոն համայնի տարբեր անկյուններում մա-սաճ կանայք արեւածաղիկ են վաճառում, որոշեցի մեր ֆա-ղափում տեղի ունեցող բոլոր համեզգների, նաեւ երգող ԵՄԿ-ն արժեւորումը ունեցողները ֆաղափ արեւածաղիկով ղեկավարելու փոխարեն:

Արժույթի փոփոխությունը հազիվ թե երբեք ընդօրինակելի դառ-նա, ճիշտ երեւանցիներս ղեկ:

ԱՄՆ ԱՐՄԵՆԻՍՏԵՆ

Դալայ-լամային հանձնվեց Կոնգրեսի Ոսկե մեդալ

Ներկայացուցիչների լայնաճաճարձության կողմնակից, Բուրձն Թուրքիայի

«Լուս Անգելս Թայմս» թերթն անցյալ շաբաթ խմբագրին ուղղված մի կարճ նամակ տղազեց, որտեղ Պիտերսոնի (Ֆլորիդա) Դանիել Բուրձն անունով մի ընթերցող, անփոփոխվելով Բուրձն դիրքը Հայոց ցեղասպանության բանաձևի նկատմամբ, գրել էր. «Նախագահ Բուրձն լիք է ընտրել երկու դաժանակիցներից (Թուրքիայի և ճեմարսության) մեկին: Դժբախտաբար նախագահը սխալ ընտրություն կատարեց: Նա նախընտրեց Թուրքիան», գրում է «Կալիֆոռնիա կուրիեր» թերթի հրատարակիչ և խմբագիր Հարոլդ Սասունյանը, ավելացնելով, որ Բուրձն կարող է աղավաղել փաստերը, ևսին դեռ Սոփիակ սանն է, բայց չի կարող սփռել խոսնակ Նեմսի Փելոսիին նույն անել Ներկայացուցիչների լայնաճաճարձության նախագահը միակը չէր, այնուհետև շարունակում է Սասունյանը: Նրան միացան լայնաճաճարձության ու լայնաճաճարձության հարևանները, 8 նախկին լայնաճաճարձարներ և 3 նախկին լայնաճաճարձարներ:

Նրանք փարսուղարներ, ինչպես նաև Իսրայելի նախագահն ու լայնաճաճարձության նախարարը մի քանի ամերիկահրեական կազմակերպությունների հետ: Նրանց անունները հավիշյանս հիշվելու են որդես ցեղասպանությունն ուսուցողների: Բայց նրանց մեջ ամենակեղծավորի տարգելը հանձնվելու է Ջեյն Հարմանին (դեմոկրատ էլ-Սեզուոնդից), որն անամոթաբար անձնական նամակ էր հղել խոսնակ Փելոսիին, վերջինիս սեղանակալից համար, որ դեմ է կելարելու բանաձևին, մինչդեռ Հարավային Կալիֆոռնիայի հայ համայնքին հավաստեցրել էր, որ լայնաճաճարձության բանաձևի փազանդ միսուն ընդունվելուց հետո», գրում է Սասունյանը. «Եթե խաբելու վրա է, ապա ընդունվել ավելի վրա է», գրում է Սասունյանը և հավելում.

«Բուրձն այն ամերիկացի լայնաճաճարձարն է, ովքեր նույն էին, որ բանաձևի ընդունումը «նշանակալիորեն խաբարելու է Հայաստանի և Թուրքիայի միջև համեմատական հաստատելու մեր ջանքերը» նախագահ Զոլարյանը ջախջախյալ լայնաճաճարձարներ, ինչպես նաև «Հնարավոր չէ խաբարել գոյության չունեցող հարաբերությունները»:

Ուրիշ հիմար ակնարկներ եւ հաղթեղ տալու էր ակնցին, որոնցից մեկն, օրինակ, Նաթի Սեմսոյին (Մ. Նախագահներում Թուրքիայի դեսպան) հետ կանչելու առիթով վարչապետ Էրդոհանի մեկնաբանությունն էր, որն այդ մասին, իբր, լսել էր թուրքական թերթերից: Ի դեպ, հետ կանչելու ինքնին հիմար տալ էր, ևսին որ դեմ է վերադառնում: «Պատկերացրե՛ք նրան Դալայի օդանավակայանում իջնելիս ցեղասպանության բանաձևի փազանդ միսուն ընդունվելուց հետո», գրում է Սասունյանը, եւ եզրափակում հոդվածը, նշելով, որ բանաձևին թեր ու դեմ կելարելուց ավելի կարևոր է այն փաստը, որ բոլորն անխաբար ցեղասպանության ընդունեցին ցեղասպանության փաստը եւ դա արժանացավ միջազգային մամուլի ուսուցողությանը: Մեմֆիսի լայնաճաճարձարները, որոնք լայնաճաճարձարներ է նա:

Ն. Ծ.

Տիրեթի բուրձնայականների հոգեւոր առաջնորդին երեկ Վաշինգտոնում հանձնվել է Կոնգրեսի Ոսկե մեդալ, որն ԱՄՆ-ի բարձրագույն ֆալաֆաղիական տարգելն է: Ստեփեթեղ լայնաճաճարձարության սվայներով, ամերիկացի օրենսդիրները տարգելաբան ռոուտին ընդունել են դեռ անցյալ տարի, նշելով Դալայ-լամայի վաստակը «խաղաղության եւ ֆալաֆաղիական իրավունքների, ինչպես նաև հանդուստողականության համար մղվող լայնաճաճարձար»:

Պարգևատրման արարողությանը մասնակցել է նախագահ Տորո Բուրձն իվնոց հետ: 72-ամյա Դալայ-լաման առաջին անգամ հանրությանը ներկայացել է Տորո Բուրձնի հետ մեկտեղ:

Նախօրին Մոխակ սան քնակելի մասում Բուրձն չորրորդ ոչ լայնաճաճարձար հանդիպումն էր ունեցել բուրձնայականների հոգեւոր առաջնորդի հետ: Ըստ տեղեկության ԶԺՀ-ին չգալուց հետո Բուրձն մամուլ փարսուղարի տեղակալ Տորո Զրասոն լայնաճաճարձարի հետ ձեռագրույցի

ժամանակ նույնիսկ չի հիշատակել այդ հանդիպման մասին: Դրան առնչվող հարցերին ի լայնաճաճարձար նա ասել է, որ հանդիպումը զուտ անձնական բնույթ է կրել:

Դալայ-լաման ավելի ուշ լայնաճաճարձարներին ասել է, որ ինքը Բուրձնի լայնաճաճարձար մասին: Նախագահ Բուրձն գտնում է, որ բոլոր մարդիկ լայնաճաճարձար է ունենան դալանամի ազատություն:

Տիրեթում 1959-ի հակաչինական ելույթների ճնշումից հետո Հնդկաստան արագված Դալայ-լաման մինչև օրս այնտեղ է աղու: Նրա ցանկությունն է, որ Պեկինը Տիրեթին շնորհի «իրական ինքնավարություն», բայց ոչ անկախություն:

Չնայած այս դիրքումնալը, Զինաստանի իշխանությունները դժգոհ են Վաշինգտոնում Դալայ-լամային ցույց սված ընդունելությունից: Պեկինը տիրեթի բուրձնայականների հոգեւոր առաջնորդին համարում է անջատական, որի գործունեությունն իբր միջված է Զինաստանի մասնատմանը:

Ռումինիայի նախագահին կարող են մեղադրել...

Ռումինիայում գործող «խառնակարգության դեմ լայնաճաճարձարի խորհուրդը» հետախույզում է սկսել երկրի նախագահ Տրայան Բաբեսկուի դեմ, որը վիրահասական գործողության ենթարկվելուց հետո, ըստ որոնց աղբյուրների, ասել է իր վիրաբույժին՝ Միրսեա Զեմիկյանին, «Վերջապետես սեսնում եմ մի լավ հայ», հաղորդում է «Ամիդն միտր սիեթեթեր» շաբաթաթերթի հոկտեմբերի 6-ի համարը:

Նախագահին անմիջապես փոխել է «լավ» բառը «ձեռնհաս» բառով:

Ենթադրվում է, որ ակնարկը ենթադրվում է ունեցել, եւ նախագահը ցանկացել է «հակահարված» տալ երկրի էկոնոմիկայի նախարար Վարուժան Ուզունյանին, որը դրանից առաջ նախագահին անվանել է «բյուրեղացություն» ժողովրդավարության ճանապարհին: Ուզունյանը, որը նաև Ռումինիայի հայերի միության ասեմադետն է, երկրի հայկական համայնքին ուղղված «չափազանց լուրջ վիրավորում» է որակել նախագահի խոսքերը, Եբեթելով մանականդ, որ այդ համայնքի անդամները դարեր շարունակ

ամբողջովին ներգրավված են եղել երկրի ներադախական կյանքում:

Թերթը հիշեցնում է, որ տանից առաջ իրենից հարցազույց վերցնող հեռուստատեսային մի լայնաճաճարձար ակտերից դուրս գալով անվանել է «զարախոս գնչու»:

Եթե հաստատվի նախագահի խոսքերի «խառնակարգ» կամ ասելություն սեռանունում նոտատու» բնույթը, ապա նաև փրեական լայնաճաճարձարության եւ տուգանքի կարող է ենթարկվել:

Ն. Ծ.

Չեյնին եւ Օբաման հեռավոր ազգականներ են

ԱՄՆ փոխնախագահ Ղիկ Չեյնին եւ Դեմոկրատական կուսակցությունից նախագահության թեկնածու Բարաք Օբաման հեռավոր ազգականներ են: Այս հետևությունն է հանգել փոխնախագահի սիկինը՝ Լինի Չեյնին իր նոր գրումը:

Ռոյթեր գործակալությունը նույն է, որ զիրի գրելիս Լինի Չեյնին հետազոտել է Չեյնինների տոհմածառը եւ տարգել, որ իր անուսինը եւ Իլի-Նոյի դեմոկրատ սեմասորը ունեցել են ընդհանուր նախնի: Դա 17-րդ դարում Ֆրանսիայից Ամերիկա գաղթած Մարին Դեալն է: Այստիսով, սոփակամոր Չեյնին եւ աֆ-

տամերիկացի Օբաման ինքնորոշ սերնդում եղբայրներ են:

Լինի Չեյնինի խոսքերով, ինքը լայնաճաճարձար աղու է, որ միեւնույն նախադառնից սերել են երկու միանաճաճարձար տարբեր անձնավորություններ:

Երկու ֆաղաֆական գործիչներն իրենց հայացներով իրմ Եաս տարբեր են: Այստես, հանրապետական Չեյնին հայտնի է իր «ճուտակային» հակունակումը եւ հակախաղաղ լայնաճաճարձար սանձազերծողներից մեկն է, մինչդեռ դեմոկրատ Օբաման լայնաճաճարձար է ամերիկյան գործն անհաղաղ դուրս բերել Իրաֆից:

Մեծ Բրիտանիան հավակնում է Անարկտիդայի ծանձաղուսին, Կանադան՝ Արկտիկային

Լոնդոնը մեծ հավակնություններ ունի Անարկտիդայի նկատմամբ: «Գաղիան» թերթը տեղեկացնում է, որ Մեծ Բրիտանիայի արագորձնախարարությունը ՄԱԿ-ից կտահանի բրիտանական տարածք ծանձաղել 1 մլն ֆառակուսի կիլոմետր մակերեսով Անարկտիկական ծանձաղուց:

Բրիտանացիները փորձում են անստեղծ այն փաստը, որ 1959-ին ստորագրված միջազգայնական վավերացված է Անարկտիդայի չեզոք կարգավիճակը:

Թեև Մեծ Բրիտանիան ժամանակին վավերացրել է այդ փաստաթուղթը, բայց հույս ունի, որ իրեն հնարավորություն կսրվի անխաղաղաբանային եւ այլ հանավայրերի մեակմամբ զբաղվելու սոփակ աշխարհամասի ավանտեր ծանձաղուցում:

«Գաղիանը» նույն է, որ Մեծ Բրիտանիայի օրինակին կարող են հետեւել Հարավային Ամերիկայի երկրները, որոնք աշխարհագրական դիրքով Եաս ավելի մոտիկ են Անարկտիդային:

Մինչ խոսվում է Անարկտիկայի հետ կաղված վեճերի ծագման հնարավորության մասին, Արկտիկայում դրանք արդեն իսկ ծագել են:

«Ազգ» արդեն գրել է 2007-ի ամառ-

ը Հյուսիսային սառուցյալ օվկիանոսում Ռուսաստանի ձեռնարկած գիտաբանի մասին: Ռուսները ոչնչում են, որ ընդջրյա Լոնդոնսովի լեռնաբանային իրենց հյուսիսային տարածքների արունակությունն է, ուստի իրենց է լայնաճաճարձար մոտ 1 մլն ֆառ. կմ հավելյալ ջրասարած:

Ռուսաստանի օրինակին հետեւց Կանադան, որը մտադիր է Արկտիկայում ռազմական կառուցել ռուսական ջրասարածի սիրանելու ակնկալությամբ: Դանիան իր երթին արեակախումբ ուղարկեց դեղի Հյուսիսային քեւեռ, որոնցով աղաղուցի, որ արկտիկական ծանձաղուսի մի մասն իրեն է լայնաճաճարձար: Օգոստոսին ԱՄՆ-ը եւ արկտիկական գիտաբան կազմակերպեց իր ավանտեր ծանձաղուցն ընդարձակելու նոտատու:

Հոկտեմբերի 17-ին Կանադայի կառավարությունը հայտարարեց, որ սեփական ֆարեգի վրա է անցկացնելու Արկտիկայի տարածքի մեծ մասը: Կանադացի լայնաճաճարձարները Ռոյթեր գործակալության թղթակցին ասել են, որ ավարտվող ծովային նոր ֆարեգներում կներկայացվի ամբողջ Կանադական Արկտիկան:

Բելգիան Եվրոպական միության մանրակերտն է

Բելգիան հակադրությունների երկիր է: Ինչպես որ Բրյուսելում հակադրվում են իրեն, բարի Եվրոպայի ոճավոր թողամասերն ու նորակերտական սառը ուրբանիզով Ենչող աղաղակեղաբան Ենչեթի համակերտական նույնականությունը, այնուհետ էլ փոքր Բելգիական Թագավորությունում արագույնով են երեւ մեծ համայնքների՝ համախաղաղ հետ ճակատամարտելու ասիճան հակադիր Եաիերը, ակնկալիներն ու լայնաճաճարձար երկրի ղեկավարությունից եւ միջհամայնքային հակասությունները երկրի խորհրդարան տարած իրենց լայնաճաճարձարներից համախաղաղ են կազուային վիճակների, թեւ Եվրոպական հասեցնում ընդհանուր ոգին, որի կողմն է հասկաղաղ Բելգիան, ի վերջո, հարթում է հակասությունների սուր ծայրերը, այնուհետ որ Բելգիան Եվրոպական միության փոքրիկ մանրակերտը կարելի է նաև համարել: Բելգիան նախ դաժանային հանրապետություն է, թագավորություն՝ դաժանային կառուցվածքով, դաժանության անդամներն են Ֆլանդրիան, Վալոնիան, Բրյուսելը. վերջին երկուսում բնակչությունը ֆրանսախոս է, Ֆլանդրիայում ֆլամանդերեն են խոսում, երկու լեզուն էլ համարվում է լայնաճաճարձար: Այստեղ կան նաև մոտավորապես վաթսու հազարանոց գերմանական համայնք, այլ ազգերի ներկայացուցիչներ, իսկ ահա թուրքերը Բելգիայում բավական տղաղուրիչ թիվ են կազմում՝ մոտ երեք հարյուր հիսուն հազար լայնաճաճարձար: Այստեղ կան նաև մոտավորապես 100 հազար լայնաճաճարձար, իսկ անոտատու են տեղեկատվությունն այս թիվը հասցնում է կես միլիոնի: Այնուհետ որ

Եվրոպան իսկաղաղ մասնելու բան ունի մինչև Թուրքիային իր ողմերից ներս՝ Եվրոպական միություն թողնելը, ևսին որ թուրքերը համեմատաբար թերթեւ այցազուային ռեժիմ ունեցող երկրներում հաստատվելով՝ տարեցարի փոխում են սվայ երկրների դեմոկրատիկական վեկտորների ուղղված իրենց: Վերադառնալով Բելգիայի ներաճականի հակադրություններին՝ ասենք, որ այստեղ կան ներաճական յոթ խորհրդարան եւ իրենց կառավարություն: Հենց ներաճականի խորհրդարանի լեւնամ ակնկալիները չէին թողնում Բելգիայի իշխանություններին կառավարություն եւ վարչապետ ունենալ կառավարական ճգնաժամ եր, նորընտիր խորհրդարանի ընտրությունից հետո անցել է հարյուր հիսուն օրից ավելի, իսկ վարչապետի նշանակման, կառավարության ծրագրի վերաբերյալ համաձայնու-

թյունը դեռ ձեռք չէր բերվում. ֆլամանդացիներն այլ խնդիրների հետ նաև ինքնավարության խորացման խնդիր էին դնում, ինչին չէին համաձայնում դաժանության մյուս միավորները, վերջիններս նույնպես իրենց խնդիրներն ունեին: Բայց այս երկու օրը վերաղաղաբան ռուս կետերի Եուրը համաձայնությունը կարեն ձեռք էր բերվել, Բելգիայում կարեն կառավարական ճգնաժամը հաղթահարված է, թագավորի նշանակելիք ամենահավակնական թեկնածուն՝ Զրիստոնեա-դեմոկրատական կուսակցության ղեկավար Իվի Թերընը բանակցություններ է վարում խորհրդարան անցած համաղաղության մյուս միավորները ներկայացնող ֆաղաֆական կուսակցությունների հետ, եւ հնարավոր է, որ կառավարությունը կազմավորվի տասնօրյա ժամկետում:

ՄԱՐԻՆԱ ԽԵՉԱՔՅԵՆ, Բրյուսել-երևան

Ես պարզապես պոնտ եմ

Ասում է Տոնիկոն Գուերան

20-րդ դարի հանրահայտ բանաստեղծ, կինոսցենարիստ, դրամատուրգ, նկարիչ, ֆանդակագործ... Տոնիկոն Գուերան է նա: Հարյուրավոր կինոսցենարների հեղինակ է, իր գործընկերները դարի խոռոհակային ռեժիսորներն էին: Տ. Գուերան դարձել է գրականության եւ կինեմատոգրաֆի աստղերից մեկը: 2004-ի նոյեմբերին նրան ընտրվել է «Դարի լավագույն սցենարիստ» տիտղոսը: Գուերային անվանում են «Վերածննդի այծմյան աստղ»,- «Դարի վերջին հուճկահար»:- Իսկ ամենամեծ իր բնութագրմամբ՝ «Դարագրիտ» է:

ՀՀ մշակույթի նախարարությունը, Երևանի ֆալգանդաբանները, «Ոսկե ծիրան» կինոփառատոնի եւ «Տոնիկոն Գուերա» մշակութային ասոցիացիայի ջանքերով հոկտեմբերի 6-28-ը Երևանում անց է կացնում մշակութային օրեր: Այդ օրերին Ազգային թատրոնի 9-րդ հարկի դահլիճում անեն ուրաք, Երևանի կրթության գործընկերները են նա ֆիլմերը: Տոնիկոն Գուերայի եւ Անդրեյ Տարկովսկու համատեղ «Ուղեւորություն ժամանակի միջով» գործի առաջնախաղով բացվեց «Մշակութային օրեր» միջոցառումների շարքը: Այնուհետեւ եղան բազմաթիվ ցուցահանդեսներ Գուերային նվիրված՝ «Դարագործի առևուճ» (ռեժ. Ռուբեն Կետրով), «Տոնիկոն Գուերա. Կինոյի ժողովուրդ» (ռեժ. Նիկոլայ Տրանկովսկի) ֆիլմերի ցուցադրություններ: Իսկ թատրոնի եւ կինոյի միասնական ինստիտուտում կայացան վարդապետության դասեր: Տ. Գուերան հանդիպման ժամանակ նշեց. «Երբ

Փառասունների շքերթը շարունակվում է

Աճանցը մեզանում շատ անգամ են փառասուններ: Օրեր առաջ ավարտված «Արմնոն» եւ «Հայֆես» թատերական փառասունների ցերեքը կարունակեն «Տիկնիկային» թատերախմբի հանրառատական 3-րդ փառասունը՝ Տավուշի մարզում հոկտեմբերի 18-20-ը, «Երիտասարդ բեմադրիչների հանրառատական փառասունը»՝ Գյումրիում՝ հոկտեմբերի 21-26-ը եւ «Նոան հաշիկ» մանկապատանական թատերախմբի 7-րդ փառասունը Երևանում՝ հոկտեմբերի 22-ից նոյեմբերի 2-ը: Երեկ ՀՀ մշակույթի նախարար Կարինե խոզիկյանը լրագրողների հետ հանդիպման ընթացքում նշեց, որ երեք փառասուններն էլ ունեն մեկ կարեւոր խնդիր՝ «մայրաքաղաքի մշակույթը տեղափոխել ու հարողորակել դարձնել մարզերում, լուծելով մեկը մյուսից առաջացած անբարենպաստը»: Մարզերում մշակութային կյանքը աշխուժացնելու եւ նրանց փառասուններին մասնակից դարձնելու նպատակով նախարարությունը իր աջակցությունն է ցուցաբերել երեք փառասուններին: «Մեկ ազգ, մեկ մշակույթ» հիմնադրամը՝ իր վրա է վերցրել «Տիկնիկային» թատերախմբի հանրառատական փառասունի» անցկացման առաջնությունը: Փառասունը կանցկացվի մարզի չորս ֆալգանդում եւ 20 գյուղերում, որտեղ մասնակից 19 թատերախմբերը Երևանից, մարզերից, Հավայից, Արցախից ու Զինասանից ժամանած Ֆոնգյան

Նահանգի Զժանգժու ֆալգի խամաճիկների թատերախմբի ղեկավարների հետ կենդանի 50-ից ավելի ներկայացումներ: Թատերական գործիչների միության նախագահ Հակոբ Ղազանյանը ներկայացնելով «Երիտասարդ բեմադրիչների հանրառատական փառասունի» ծրագիրը, նշեց, որ «անցած տարի անդրամիջկ փառասունը ցույց սվեց, որ գնալով հատուկացել է ու համալրվում է երիտասարդ բեմադրիչների «բանակը»: Փառասունին նոր աշխատանքներով, նոր ներկայացումներով 11 երիտասարդ բեմադրիչներ թրիլիսիի Պետրոս Աղայանի թատերախմբի հետ թատերախմբերի դասին կհանձնեն իրենց 11 բեմադ

րությունները, որոնցից յոթերի առաջին բեման է լինելու: Կարծես թե մի տեսակ կաղը մարզերի հետ կսրվել էր, կզոհացել էին մշակութային օջախները եւ նման փառասունները կլրացնեն այդ բացը ու կամրադրեն մշակութային կառուցումները: Երրորդ՝ «Նոան հաշիկ» փառասունը արդեն 7-րդ անգամ է անցկացվում: Երևանի, Արագածոտնի, Արմավիրի, Արարատի, Կոտայի, Շիրակի, Գեղարունի մարզերից 19 մանկապատանական թատերախմբերի մասնակցությամբ կամփոփվի փառասունի 3-րդ փուլը ու 19 հաղորդներին կհանձնվի լավագույնը: ՄԱՐԻՆԵ ՄԻՎԱՐԴՅԱՆ

Մշակույթում որակյալ բազմազանություն ապահովելու միտումով

«Ազգովին երգում ու դառնում ենք 6 ու 8-ի երգ: Կամ դասընթաց ենք կրակում, կամ դասընթաց լրացնում ենք արբեր դիրքում մոմեր հանգցնում: Ահա եւ մեր այսօրվա տեսլական», երեկ ժողովուրդների միությունում հրավիրած ասուլիսում փաստեց յոթորդուներ Արմեն Մանուկյանը: «Այսօր խախտվել է տեսլականը եւ ժողովուրդական երգերի սահմանափակումը եւ կասարողներն էլ ժամային առանձնահատկությունները հազի չեն առնում երգելով մեկ այս, մեկ այն: Ճանաչվածության չափանիշը դարձել է նկարահանված կլիպների փառասունը եւ այդ մոլորությունը սարված այն կողմ չեն անցնում: Կենդանի կասարողներով մենահանրագրերի, նվագախմբի հետ հանդես գալու մասին խոսել է չկա: Անգամ առողջ ֆունկցիոնալ ընկալվում է որոշ չափանիշներ ու բանաստեղծներ», ոլորտի իրավիճակն այսօրվա իր տեսլականը է ասում երգիչ Արմեն Դարբինյանը: «Տաղանդավոր երիտասարդներ շատ ունեն, բայց միակողմանի են աշխատում: Լուրջ մտեցնում չկա, անցած են կարգի գործիքներ, բայց ոչ մի կողմ չունի բովանդակության հետ, երգում են կլիպներում ու երբ նվագախմբի հետ հանդես են գալիս՝ տեսնում են, որ հաճախում են իրենց գործում: Եստի այսօր էլ ժամանակն արագ է անցնում՝ այդ թարթեցի ու 40 տարեկան ես», զննահատկության սվեց Հեռուստատեսության ու ռադիոյի տեսլականի-սիմֆոնիկ նվագախմբի ղեկավար Երվանդ Երզնկյանը: «ADAMS» production ղեկավար Հավար Դարբինյանը էլ կարծիք հայտնեց. «Նոր դասընթացի արդյունքում երաժշտական աշխարհում դարձավ ստեղծվեց, հետ զնալ յոթնամյա շրջանում, բարձրագույն ու ազատված ստեղծարարները վազը: Պետք է խաղալ այսօրվա կանոններով»:

Նույն կա, աղանդավոր երգիչներ, երաժիշտների լավագույնը էլ չկա, բայց չունեն մշակութային ֆալգանդներ, որը եղանակավորելու եւ կլիպներ ստեղծվածի որակական աճ», այս կարծիքն է Երվանդ Երզնկյանը: Իսկ թե ով թեք է այդ ֆալգանդները ստեղծել, բանախոսները դժվարացան լուրջ ասելու: Երբ վստահեցրին, որ դա թեք է լինի թիմային աշխատանք, մշակույթի նախարարության ղեկավարությամբ: Մինչ նման գործի ձեռնարկումն ու ավարտին հասցնելը խիստ կարեւորվեցին գեղարվեստական խորհուրդների աշխատանքը, որոնց գործունեությունը նախկինում դրական արդյունք է սվել է այսօր էլ կարող է մեծապես փոխել իրավիճակը: Եթե մեկը երեւացել է «Շանթի», «Արմենիայի» կամ այլ հեռուստատեսության եթերում, ապա ուրիշ տեղ այլեւ եթեր չի տրվում: Համառոտապես նախագծերն էլ կառուցվում են եւ սկզբունքով, փաստեց Երվանդ Երզնկյանը, որի հետ մյուս երեք բանախոսները համակարծիք էին:

Այվազյանի ծննդյան 105-ամյակին եւ ներառում է հայկական տեսողական ծանրակշիռ դերակատարություն ունեցած կոմպոզիտորների 11 գործեր Հայաստանի մասին: Արմեն Այվազյանի, Անտոն Բարաբաջյանի, Ալեքսեյ Դեմիդյանի, Կարո Չախալյանի, Արթուր Արախանյանի, Ռոբերտ Արմեն Դարբինյանը կատարում է առանց արժեզրկող, անհարկ նորամտությունների եւ երգչական դորոցի նվագախմբի ավանդույթներով: Նույն մտեցումներով էլ նոյեմբերի 10-ին Արամ Խաչատրյանի ստեղծած մենահանրագրով հանդես կգան Արմեն Դարբինյանը Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի տեսողային եւ սիմֆոնիկ նվագախմբի նվագախմբի կազմում: Երգիչը համերգը նույնպես կվերադառնա: Եվ սա առաջիկայում կենդանի հնչողությամբ համերգներից մեկն է, մյուսը կլինի հոկտեմբերի 25-ին, նույնպես հոբեյանական է՝ այս տարի լրանում է Հեռուստատեսության եւ ռադիոյի տեսողային ու սիմֆոնիկ նվագախմբի 40-եւ մեծատր երվանդ Երզնկյանի 60-ամյակը: Համերգային ծրագիրը հայկական տեսողային սիմֆոնիկ ընթացում է կազմված. «Մեր ժողովուրդը այդ երգերը բնորոշակին համապատասխան ներկայացնելու ու տնայական տրամադրություն սկիզբն է», տեղեկացրեց մասնաբաժնի ղեկավար Երվանդ Երզնկյանը: Ինչպես հասցրել էին ասուլիսում չորս բանախոսներն էլ տեղեկացրել, թե ներկայացվող CD-ին են թե համերգն աղագույց են ոլորում մշակույթի յոթնամյա գործիչների կարողացածի չափ փոփոխություն ապահովելու փորձի, ինչի համար էլ իրենց ջանքերը միավորել են երգիչ Արմեն Դարբինյանը, յոթորդուներ Արմեն Մանուկյանը, մասնաբաժնի Երվանդ Երզնկյանը եւ գործարար Հավար Դարբինյանը: ՆԱՐԻՆԵ ՄԻՎԱՐԴՅԱՆ

«Բազմազանությունը»

Լուսանկարչական ցուցահանդես

Օրերս «Հայ Արս» մշակութային կենտրոնը «Ռուսալ Արմենալ» ՓԲԸ-ի հետ համատեղ կազմակերպել էին լուսանկարչական ցուցահանդես՝ «Մարդը եւ մեծադր» խորագրով: Գեղարվեստական լուսանկարների հեղինակ Սահակ Տրոյանը յոթնամյա լուսանկարչությամբ զբաղվում է 1975-ից: Այդ տարիների ընթացքում ունեցել է բազմաթիվ խնամքային ցուցադրություններ Հայաստանում եւ արտերկրում: Վերջին ցուցադրությունը տեղի է ունեցել Բաթումիում, ուր ներկայացրել էր կիսամյակն անցած լուսանկարչի 60 աշխատանք, որոնց վրա աշխատել է 6 տարի: Ցուցահանդեսի յուրօրինակությունը կայանում է հասկարից նրանում, որ լուսանկարիչը հանգամանորեն ներկայացրել է «Ռուսալ Արմենալ» գործարանի առօրյան, աշխատողների,

աշխատանքային թեք դասերը, հասցնում են արդյունաբերական ընկերությունը կազմակերպում է մասնաշրջ ցուցահանդես: Միջոցառման հիմնական նպատակը՝ մարդկանց աղագույցել, որ մեծատր ունի մեծ գեղարվեստական արժեք, նրանից կարելի է դաստասել հետադարձական ու յուրաքանչյուր առարկան:

Հաստատող պատկերներ ՆՓԱԿ-ում

Օրերս ՆՓԱԿ-ում տեղի ունեցավ «Հաստատող պատկերներ» խորագրով գեղանկարչական ցուցահանդես, որի նպատակն էր անդրադարձնել մոդերնիզմին, ներկայացնել փոփ արտի միտումները, կյանքի հակադրությունները, անսահմանության ու ազատության զգացողությունները: Ցուցահանդեսին ներկայացված վեց նկարիչների ստեղծագործությունները միմյանցից տարբերվում էին նորամտությամբ, անսովոր թեքությամբ, ջերմ գույներով ու խայտաբղետ ծաղիկներով: Ցուցահանդեսի մասնակից Կարեն Ալեյանը սիրում է աշխատել մոդերն ոճով ու աղագույցում էլ իրեն տեսնում է փոփ արտ ժանրում: Մինչ այս միջոցառումը ունեցել է անհասկանալի ցուցահանդեսներ Երևանում, խմբակային ցուցադրություններ Բեյրութում ու Հայկոյում: Նրա վեց աշխատանքները ներկայացնում են փոփ արտ ժանրում:

ՆԱՐԻՆԵ ՄԻՎԱՐԴՅԱՆ

